

Fondacija
CENTAR ZA DEMOKRATIJU

VDS

VIKTIMOLOŠKO DRUŠTVO
SRBIJE

Put ka humanijem i pravednijem društvu

Pomoć i podrška osobama koje izlaze iz zatvora

Projekat finansira Evropska unija kroz program
„Evropski instrumenti za demokratiju i ljudska prava”

Fondacija Centar za demokratiju u partnerstvu sa Viktimološkim društvom Srbije (VDS) pokrenula je sredinom 2014. godine projekat „Promocija alternativnih sankcija i mera restorativne pravde“ koji finansira Evropska unija kroz program „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava“.

U okviru projekta, VDS sprovodi **Program za osuđena lica sa elementima restorativne pravde**, koji se realizuje u Kazneno popravnom zavodu za žene u Požarevcu.

Izdavač

Fondacija Centar za demokratiju
Kraljice Natalije 70, 112704 Beograd
e-mail: info@centaronline.org; www.centaronline.org

Za izdavača

Nataša Vučković

Urednik

Nataša Nikolić

Dizajn i prelom

Pozitiv MVP

Štampa

Grafolik, Beograd

Tiraž

500

Beograd 2015.

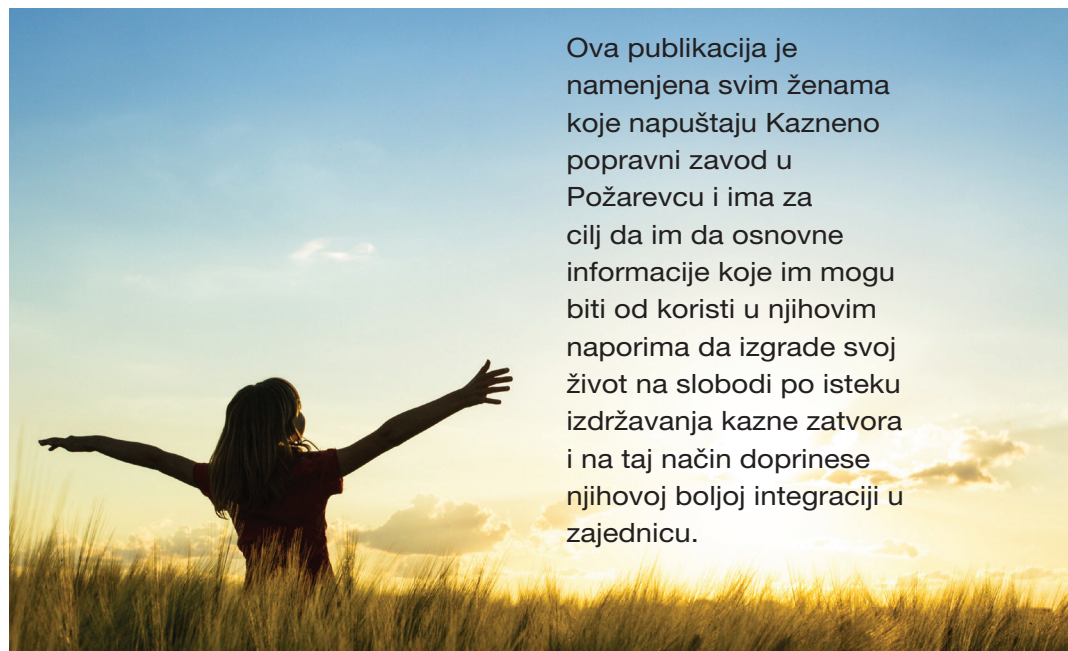
Brošura je štampana u okviru programa Evropske unije „Evropski instrumenti za demokratiju i ljudska prava“.

Stvaranje ove brošure pomogla je Evropska unija. Sadržaj publikacije je isključivo odgovornost Fondacije Centar za demokratiju i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije.

Put ka humanijem i pravednijem društvu

Pomoć i podrška osobama koje izlaze iz zatvora

Ova publikacija je namenjena svim ženama koje napuštaju Kazneno popravni zavod u Požarevcu i ima za cilj da im da osnovne informacije koje im mogu biti od koristi u njihovim naporima da izgrade svoj život na slobodi po isteku izdržavanja kazne zatvora i na taj način doprinese njihovoj boljoj integraciji u zajednicu.

Kraj izdržavanja kazne je svakako momenat koji svaka osuđenica željno iščekuje tokom boravka u kazneno-popravnom zavodu.

Razloga za radost ima, ali sigurno da postoje brojna pitanja, dileme i nedoumice, koje mogu da ih uznemiravaju i čine da se osećaju nelagodno. Ta pitanja se uglavnom odnose na način kako da se predvidivi zatvorski život zameni životom na slobodi koji sa sobom nosi neizvesnost vezanu za ponovno uspostavljanje kontakata sa porodicom i prijateljima, stanovanje, nalaženje posla i slično. Informacije iz ove brošure treba da odgovore na neka od tih pitanja.

Priprema za izlazak na slobodu i povratak kući

Povratak kući je novi početak i za Vas i za Vašu porodicu. Posvetite se sebi, razmislite i krenite hrabro. Budite spremne za promene koje su možda nastale u periodu vaše odvojenosti.

Promene koje su se desile tokom Vašeg odsustva:

- Došlo je do razilaska sa bračnim/emotivnim partnerom ili decom;
- Članovi Vaše porodice su morali samostalno da se brinu o sebi što nije bio slučaj pre Vašeg boravka u zatvoru;
- Mnoge stvari su se promenile u Vašem odsustvu i Vi se možete osećati zbunjeno. Promenilo se funkcionisanje institucija/organizacija, cene u prodavnicama, autobuske linije, susedi, prijatelji, deca su porasla, roditelji su ostarili ili umrli i sl.

Različita iskustva koje ste imali Vi i članovi Vaše porodice za vreme Vašeg boravka u zatvoru:

- Vi i Vaša porodica ste imali težak period tokom odvojenog života;
- Predvidivi život u zatvoru treba da zamenite životom na slobodi koji pred Vas stavlja puno lepih stvari ali i dosta izazova koji mogu da Vam predstavljaju teškoću tokom perioda ponovnog uspostavljanja životnih tokova;
- Vi i Vaša porodica ste, možda tokom Vašeg boravka u zatvoru, imali neprijatna iskustva o kojima vam je teško da međusobno razgovarate.

Kontakti sa članovima porodice:

- Kontakti sa porodicom su se odvijali putem telefona, pisama, paketnih pošiljka i ograničenih poseta. Mnoga osećanja ste krili od članova svoje porodice, a sada je vreme da počnete da kontaktirate sa njima na jedan drugi mnogo neposredniji i otvoreniji način.

Očekivanja nakon izlaska iz zatvora:

- Vi kao i Vaša porodica, verovatno, imate očekivanja vezana za izlazak na slobodu koja se odnose na posao, ponovno uspostavljanje partnerskog i porodičnog života, ponovno uspostavljanje roditeljske uloge i drugo;
- Vi i Vaša porodica možda imate različita očekivanja;
- Pokušajte prvo da sagledate kako je Vaše odsustvo pogodilo Vas, a kako Vašu porodicu, a zatim pokušajte da uskladite očekivanja i ponovo uspostavite porodične odnose.

Kako da pomognete sebi i svojoj porodici?

- Ne žurite – nekad je dobro pustiti da vreme učini svoje!
- Ne očekujte da će biti isto kao pre odlaska na izdržavanje kazne!
- Obezbedite sebi privatnost i mir!
- Budite optimistični, otvoreni i iskreni!
- Provodite vreme sa decom ili Vama dragim ljudima!
- Potražite podršku od porodice, prijatelja, institucija, pozovite VDS!
- Nađite vreme za svoje potrebe, ublažite stres, ispoljite svoja osećanja i dopustite svojoj porodici da radi isto!

Kako da pomognete sebi ukoliko živite sami?

- Obratite se Centru za socijalni rad na teritoriji opštine na kojoj živite koja će proceniti koja vrsta pomoći Vam je potrebna i kako da je ostvarite;
- Ukoliko ste stari i bolesni i ne možete samostalno da živite obratite se centru za socijalni rad radi smeštaja u Dom za stara lica;
- Ukoliko Vam je potrebna obuća, odeća ili Vam je potrebna hrana obratite se Crvenom krstu na teritoriji na kojoj živite;
- Ukoliko se osećate usamljeno pozovite neku Vama poznatu osobu da živi sa Vama ili se družite sa Vama dragim osobama i onim osobama koje nisu prekinule odnose sa Vama dok ste bili u zatvoru;
- Postepeno obnavljajte kontakte sa susedima i poznanicima.

Šta obavezno treba da uradite po izlasku na slobodu

KORAK PO KORAK

1. Tražite u KPZ:

- Fotokopiju medicinske dokumentacije
- Sertifikate o završenim kursevima
- Informacije o prihvatilištima za odrasle ako nemate gde da živite
- Informacije o Centru za socijalni rad (CSR)
- Informacije o podršci osuđenima zavisnicima od psihoaktivnih supstanci

2. Obratite se policiji u vezi:

- Prijave boravka/prebivališta
- Izrade novih dokumenata

3. Obratite se Centru za socijalni rad u vezi:

- Procene mogućnosti za dobijanje finansijske pomoći
- Dobijanja novca za izradu dokumenata
- Starateljstva nad decom
- Smeštaja u Dom za stara lica

4. Obratite se Nacionalnoj službi za zapošljavanje u vezi:

- Zaposlenja
- Prekvalifikacija
- Osnova za dobijanje zdravstvene knjižice

5. U Viktimološkom društvu Srbije (VDS) možete dobiti:

- Emotivnu podršku i osnaživanje nakon izlaska iz KPZ
- Podršku vezanu za ponovno uspostavljanje kontakta sa decom, porodicom i prijateljima
- Podršku u slučajevima nasilja
- Kako da izbegnete situacije da Vi postanete nasilne
- Informacije o pravima
- Informacije o drugim specijalizovanim institucijama/organizacijama

Imate podršku!

Problemi su sastavni deo života, ali problemi su rešivi. Važno je da znate da imate podršku. U Srbiji postoje organizacije i institucije koje Vam mogu pružiti pomoć u različitim životnim situacijama.

Ukoliko nemate gde da živite:

Obratite se Centru za socijalni rad radi smeštaja u Prihvatilište za odrasle osobe.

Vodite računa o sledećem:

- Centru za socijalni rad je potrebno izvesno vreme da proceni mogućnost dobijanja finansijske podrške;
- Nemoguće je predvideti vreme za koje možete naći posao;
- Ukoliko ste hronični bolesnik, potrebni su vam lekovi dok ne regulišete zdravstvenu zaštitu;
- Troškovi života su se promenili za vreme dok ste bili u zatvoru.

Kome da se obratite?

Ukoliko imate zdravstvene probleme:

- Hitna pomoć, tel: **194**
- Dežurne bolnice i hitna služba pri domovima zdravlja (*u hitnim slučajevima nije potrebna zdravstvena knjižica*)

Ukoliko imate potrebe iz domena socijalne zaštite (materijalna pomoć, starateljstvo nad decom, smeštaj u dom za stara lica i sl):

- Centar za socijalni rad u mestu u kome živite (*potražite informaciju od vaspitačice pre izlaska iz zatvora ili pozovite VDS*)
- Gradski centar za socijalni rad Beograd
tel: **011 2650 329, 011 2650 542**

Ukoliko tražite posao:

- Nacionalna Služba za zapošljavanje, Beograd (*potražite informaciju o filijali u Vašem mestu ili u Beogradu na opštini na kojoj živite*)

Za prijavljivanje kao ne zaposleno lice potrebno je doneti:

- Ličnu kartu
- Radnu knjižicu
- Dokaz o stručnoj spremi ili stručnoj osposobljenosti (original na uvid)

Filijala Beograd, tel: **011 2929 800, 0800 300 301**

- Međunarodna mreža pomoći (IAN), Beograd
tel: **011 2432 084**
Informacije o besplatnim kursovima, tel: **011 3229 732**
 - Kurs za rad na računarima
 - Kurs engleskog jezika
 - Kurs socijalnih veština
 - Kurs preduzetništva

Ukoliko imate probleme povezane sa alkoholizmom/ narkomanijom/AIDSom:

- Jazas Beograd tel: **011 411 3488**
- AIDS resurs Beograd tel: **011 334 5852**

Ukoliko imate probleme vezane za partnersko nasilje:

- Autonomni ženski centar, Beograd
tel: **011 266 2222**; radnim danima od 10-20 časova
- Dečiji romski centar, Beograd
tel: **011 2432 422** / radnim danima od 10-14 časova
- Iz kruga – Organizacija za prava i podršku žena i dece sa invaliditetom, Beograd
tel: **011 3448 045** / radnim danima od 10-16 časova
- Savetovalište protiv nasilja u porodici, Beograd
tel: **011 0800 011 011** (besplatni poziv)
- Centar za podršku ženama/savetovalište za pravnu i psiho-socijalnu pomoć, Kikinda
tel: **0800 101010** / radnim danima od 10-17h
- Centar za edukaciju, komunikaciju i istraživanje - Alternativni krug Savetovalište, Kragujevac
tel: **034 305 641, 063 108 2829** / utorkom, četvrtkom od 14-17h
- Oaza sigurnosti, Kragujevac
tel: **034 33 20 48** / radnim danima od 08-15h
- Udruženje Fenomena – SOS Kraljevo, Kraljevo
tel: **036 335 706** / ponedjeljak, utorak, petak od 12-16h
- Udruženje žena Peščanik, Kruševac
tel: **066 006 606** / radnim danima od 11-14h i 17-20h
- Žene za mir Leskovac, Leskovac
tel: **016 237 300, 016 237 301** / radnim danima od 14-20h
- Kulturni centar DamaD – SOS telefon, Novi Pazar
tel: **020 332 755** / radnim danima od 10-16h
- SOS ženski centar, Novi Sad
tel: **021 422 740** / radnim danima od 18-22h
- Centar za socijalni rad – Sigurna kuća, Novi Sad
tel: **021 646 5746**

Kome da se obratite?

- Udruženje Roma, Novi Bečej – SOS telefon na jezicima nacionalnih manjina
tel: **023 774 959, 023 775 843**
- SOS telefon za Romkinje „Osvit”, Niš
tel: **018 515 318** / svaki dan osim nedelje od 10-12h i 17-19h
- Centar za socijalni rad – Sigurna kuća, Niš
tel: **018 521 210**

Ukoliko imate probleme vezane za trgovinu ljudima:

- Centar za koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima, Beograd
tel: **011 269 5605, 063 610 590** / 7 dana u nedelji, 24h
- Anti trafficking action ASTRA, Beograd
tel: **011 785 0000** / 7 dana u nedelji, 24 časa
- Atina – Sklonište za žrtve trgovine ljudima, Beograd
tel: **011 322 0030** / radnim danima od 9-17h

Kancelarije za alternativne sankcije – poverenička služba:

Kancelarije se bave sledećim poslovima:

- 1) Praćenje izvršenja obaveza prema odluci javnog tužilaštva, kada se u odnosu na osumnjičenog odlaže krivično gonjenje, kao i kada se takve obaveze sprovode u vezi sa zaključenim sporazumom o priznanju krivičnog dela;
- 2) Praćenje izvršenja mere zabrane napuštanja stana, sa ili bez elektronskog nadzora, (kućni pritvor) i mere zabrane prilaženja, sastajanja ili komuniciranja sa određenim licem;
- 3) Organizacija, sprovođenje i praćenje izvršenja kazne rada u javnom interesu i zaštitnog nadzora kod uslovne osude;
- 4) Organizacija, sprovođenje i praćenje izvršenja kazne zatvora u prostorijama u kojima osuđeni stanuje (kućni zatvor);
- 5) Nadzor nad uslovno otpuštenim licem;
- 6) Pružanje podrške i pomoći licu posle izvršene kazne zatvora, i
- 7) Drugi poslovi koji su od značaja za obavljanje poslova proveravanja.

KONTAKTI

Beograd	011 334 8525
Kragujevac	034 356 740
Niš	018 511 512
Novi Sad	021 421 166 / lok. 130
Subotica	024 551 315
Sombor	025 451 551
Valjevo	014 240 851
Požarevac	012 532 501
Leskovac	016 212 337
Pančevo	013 210 0470
Smederevo	026 614 216
Sremska Mitrovica	022 617 018
Čačak	032 343 923 / lok. 109
Užice	031 525 724

Viktimološko društvo Srbije - VDS

Viktimološko društvo Srbije - VDS je nezavisno i neprofitno udruženje građana, osnovano 12. novembra 1997. godine s ciljem unapređenja i zaštite prava i položaja žrtava kriminaliteta, rata, kršenja ljudskih prava i drugih oblika stradanja.

Jedna od značajnijih aktivnosti Viktimološkog društva Srbije, kojom se bavi od svog osnivanja, je **zalaganje za poboljšanje položaja žena u zatvoru i bolji tretman žena žrtava nasilja koje su izvršile krivično delo.**

Mi Vam nudimo:

- Emotivnu podršku i osnaživanje prilikom povratka iz KPZ;
- Podršku vezanu za ponovno uspostavljanje kontakta sa decom, porodicom i prijateljima;
- Informacije o ostvarivanju prava iz socijalne zaštite;
- Informacije vezane za pribavljanje dokumenata;
- Informacije vezane za prijavljivanje Nacionalnoj službi za zapošljavanje;
- Pomoć pri sastavljanju biografije za posao i pripremu za razgovor sa potencijalnim poslodavcem;
- Podršku u slučaju nasilja;
- Savete kako da izbegnete situacije da vi postanete nasilne;
- Informacije o alternativnim sankcijama koje se u našem pravnom sistemu mogu izreći izvršiocima krivičnih dela.

Ukoliko Vam nešto od prethodno iznetog može koristiti ili ako ste usamljeni, teško se uklapate u novu sredinu ili imate neko specifično pitanje, pozovite nas telefonom ili nam pošaljite pismo.

VIKTIMOLOŠKO DRUŠTVO SRBIJE-VDS

Ismeta Mujezinovića 21-6, 11 070 Beograd

tel: 011/ 630 30 22, 011/228 80 40, 06 /548 64 21

e-mail: vds@eunet.rs

www.vds.org.rs

Program za osuđena lica sa elementima restorativne pravde

Fondacija Centar za demokratiju u partnerstvu sa Viktimološkim društvom Srbije (VDS) pokrenula je sredinom 2014. godine projekat „Promocija alternativnih sankcija i mera restorativne pravde“ koji finansira Evropska unija kroz program „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava“.

Jedna od aktivnosti u projektu je **Program za osuđena lica sa elementima restorativne pravde** – pilot program koji se po prvi put sprovodi u Srbiji.

Program se realizuje kroz šest radionica u Kazneno popravnom zavodu za žene u Požarevcu. Cilj programa je podizanje svesti i empatije za žrtve. Program treba da dovede do sledećih promena kod počiniteljki:

- Bolje razumevanje uticaja kriminaliteta na žrtve;
- Razumevanje posledica koje krivično delo ostavlja na žrtve i njihove porodice, ali i na njih same i njihove porodice;
- Prihvatanje principa restorativne pravde i odgovornosti za štetu i patnju koju su naneli žrtvi;
- Smanjenje recidivizma;
- Bolju integraciju u zajednicu.

Fondacija
CENTAR ZA DEMOKRATIJU

FONDACIJA CENTAR ZA DEMOKRATIJU

Kraljice Natalije 70/ II, 11000 Beograd,
tel: 011/3627 780, 3672 790, faks: 011/3627 780
www.centaronline.org

FONDACIJA CENTAR ZA DEMOKRATIJU je nevladina, nestranačka i neprofitna fondacija koja u Srbiji deluje od 1995. godine u oblasti obrazovanja za demokratiju, političke edukacije, unapređenju rada demokratskih institucija, promociji proevropskih politika, kao i praćenju ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava. Naši najpoznatiji projekti su POLITEIA – Škola za politiku i civilno društvo, Demokratski politički forum, kampanja za dostojanstven rad Crno na belo.

VDS

VIKTIMOLOŠKO DRUŠTVO
SRBIJE

VIKTIMOLOŠKO DRUŠTVO SRBIJE-VDS

Ismeta Mujezinovića 21-6, 11 070 Beograd
tel: 011/ 630 30 22, 011/228 80 40, 06 /548 64 21
e-mail: vds@eunet.rs
www.vds.org.rs

DELEGACIJA EVROPSKE UNIJE U RS

Vladimira Popovića 40, 11070 Beograd, Srbija, tel.
(011) 308 32 00, faks (011) 308 32 01
Delegacija: web: <http://www.europa.rs>
Evropska unija: <http://europa.eu>

**Promocija
alternativnih
krivičnih
sankcija
i mera
restorativne
pravde**

Put ka humanijem
i pravednijem
društvu